

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,

hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

Felbéli szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,

hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és esütőrtökön.

A vadházasságok.

II.

A vadházasságok egyházi, társadalmi, hatalmi és jogi szempontból egyaránt üldözendők.

Az egyházi jog szempontjából azért, mert a törvényes házasságban élők, látva a vadházasságban élőknek büntetés nélküli elvállhatását és másokkáli újabb összeállítását, egymás iránt elhűdöglenek és számtalan esetben elhagyják egymást mi által megsemmisül a családi boldogság és megtöretik az esküvel megerősített házasság, — és nem egy esetben a törvényes házasságban született gyermekek apai vagy anyai szeretetet és istenes nevelésben való részvételét kénytelenek nélkülözni. A vadházasságban élők gyermekeiket erkölcsökben nevelni képtelenek, mert magok a legnagyobb erkölstelenségben élnek; továbbá az ily házasságokból született gyermekek mások által lenézés és esutólódásnak vannak kitéve, mi káros hatással és a legnagyobb eldurvulással szokott járni. Az ily gyermekek már kiesi korukban magokba szívják az emberiség iránti gyűlöletet és a vallásos erkölcsök iránt mi fogékonyással sem bírnak. De még azért is káros az egyházra, mert hiába tanítanak ott erkölcsre valakit, a hol az erkölstelenség tanyát ütött és üzemelt büntetlenül folytatja.

Hiába való munka a házasság üdvös voltáról prédikálni és a házaselet magasztos hivatásáról beszélni ott, hol a vadházasságok divnak; mert az ily prédikációt nevelésnek tekintik s egyszerűen azt mondják rá: a papnak nem volt miről beszélni, tehát azért beszélt a házasság szentségéről.

Társadalmi szempontból tekintve a vadházasságokat, nemcsak hogy erkölstelenség, de még veszélyesek is, mert a vadházasságokból született gyermekek, mint törvénytelenek, a szülők elválása esetén sokszor magokra hagyatnak, vagy pedig anyjuk gondjára maradnak; ki gyenge nő létre és legtöbbszörre vagyon hiányában azokat fenntartani és nevelni képtelen lévén, a társadalom terhére válnak. Minthogy pedig maga a társadalom sem képes

őket kellőleg neveltetni és fenntartani, tehát annak veszedelemre növekednek, és a társadalmi rend felforgatóivá válnak, kik előtt vagyon- és életbiztonság tiszteltbentartása nem emberi kötelesség.

A hatalomra azért károsak, mert a kellő és szükséges vallás, erkölcsi nevelés hiányában felnevelkedett törvénytelen gyermekek többnyire, nemcsak a társadalmi rend felforgatóivá törekednek, de még számtalan esetben a büntető hatalomnak is ellene szegülnek, és így az államhatalom a közjólét előmozdítására és az ország felvirágoztatására fordítandó nagymennyiségű összegeket az ily gonoszok részére szükséges biztonsági helyek és javító intézetek, valamint a másképen nélkülözhető hivatalok s rendőrségek fenntartására kénytelen fordítani. Pájdalom, a büntető statisztika napról-napra a fogycenzek szaporodását és nem apadását tárja elénk.

Jogi szempontból azért károsak, mert az ily gyermekek apaik után törvény szerint az örökösökösében nem részesülhetnek. Sok esetben pedig a törvényes oldalai, avagy törvényesen leszármazó örökösökkel szemben még a végrendeletek is semmiesek, ha azok a törvénytelen ágyból származottak javára hagyományokat tartalmaznak. Szóval a vadházasságok erkölstelenség és bűnös voltak mellett az ily házasságban született szegény szerencsétlen gyermekekre is átkos következménynek.

Azért a vadházasságokat nemcsak társadalmi, de törvényi uton is szigorúan kell szabályozni.

Feltele esodálkozunk, hogy a huszonekét év óta fennálló alkotmányosságunk ideje alatt egyetlenegy kormány férfinak avagy törvényhozó testületünk valamely tagjának eszébe nem jutott az, hogy a vadházasságok megszüntetésére kell egy dráki szigort magában foglaló törvényt alkotni és a vadházasságokban élőket a törvényes házasságra kényszeríteni addig, meddig ezen kérdés másképen szabályozható nem lesz, különösen az esetben, ha ilyen házások között már gyermekek vannak, de azokat is, akik között még gyermek nem létezik; mert ezen szodomai bűnöknek csak így lehet véget vetni és a jövőben az ily házasságok létrejöttét megakadályozni.

Afrika Isten ismeretével alig bíró ősnépei nemcsak a vadházasságokat, de még a nőtlenséget sem tűrik, pl. Caillard, a híres francia utazó és tudós elbeszélése szerint Siónak nevű városában és a hozzá tartozó területen nőtlenség embert nem látni, de meg sem tűrik a házias emberen kívül más férfiu. Chinában pedig az a szokás uralkodik, hogy ott a 24 éves koráig meg nem nősült legényeket, mint szegény tárgyat, dobszó mellett végig hurcolják a városban vagy falun, és mindaddig ismétlik a meghurcoltatásukat, a meddig azok el nem szánják magokat a nősülésre és meg nem nősülnek; de ott volt Babylonia. Ázsiának egykoron leggazdagabb kereskedő tartományai is, mely kényszerítette ifjait a nősülésre. A szép szüzeket drága pénzen elárvereztette, és az ezekért befolyt vételárakat a kevésbé szép leányok kihazásítására fordította. Tette ezt még azért is, hogy egy a férfiak, valamint a nők is hosszú kort érjenek, a menyiben a rendes házias életük tovább élnek mint a nőtlenség és férjeztelenek, mert a házias felelnek ninesen annyi alkalmak a romlásra mint a nőtlenség és férjezteleneknek. Tehát a vad és istenismeretel kevésbé bíró népek a házasságot mint az emberi hosszú élet és a nemes erkölcs eszközt, ha kell kényszer által is érvényesítik, míg ellenben mi, művelt és Isten ismerő emberek ezzel ellenkezőleg eszelekszünk.

A vadházasságban élők, az illető lelkesz által két tanú jelenlétében 30 nap alatti törvényes házasságra leendő eredménytelen felszólítás esetén hivatalból megindítandó fenytó eljárás alá vonandók és 1—5 évig terjedő fogsággal, ismételt összeállítás esetén 5—10 évig terjedő fogsággal lennének büntetendők.

Mert ha a törvényes uton kötött kénefűségeit vagy kétfűségeit 5 évig terjedhető börtönnel büntetjük, mely logikailag sokkal kisebb bűn, mint a vadházasság; akkor miért nem lehetne az erkölstelenség vadházassági bűnt kétszerte akkora büntetéssel sújani, mint a bigámiát.

Bereghy Endre.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Eladó.

Büszke anya a lányára,
Hogyne lenne büszke rája,
Mikor oly szép s olyan jó.
Am elborul oszt' a kedve,
Hogy a lány felnövekedve:
— Jaj, istenem, eladó!

Férjnél van már egypár éve
S nem tud róla az ő férje,
Hogy az asszony olyan jó.
Hanem ő is gyakran gondol
Elválásra az asszonytól:
— Mért hogy el nem adható!

Révész Ernő.

Vetélytársak.

— Hugues le Roux után. —

A szálló emeleti szobájában ketten voltak bezárva . . .
Tatave a fehér selyemszörű ölecske és egy 8 éves beteges képu fiu, aki az ablakhoz küszött föl s forró homlokát a hideg üvegre nyomva bámult ki az utcára.

Az ölel ezalatt az jógy vánkusan golyóbiásá kunkorodva szuszogott . . . Aludt józuen . . . A két lakótárs sohasem játszott egymással. Utalták, gyűlölték egymást.

A színészön delután öt órakor jött haza a próbáról. A fiu először látta meg az ablakon keresztül, amint a sarkon beordult, s szomoruan mosolygott. Mikor a lépcsőn a színészön

lépéseinek kopogása hallatszott, mind a ketten, fiu és eb, odarohantak az ajtóhoz.

A kules csikorgott . . . A szép karsu asszony belépett. Termétét kissé kopott bársonyruha fedte, kalapján hosszú kék strucztoáll lengedezett.

A kutya ugrodzozott örömeben.

— Szervusz Tatave! Szolgáljal szépén! — szól a nő.

Aztán felemeli a földről, megcsókolja, beszedi s szépen becsomagolja egy nagy kendőbe, s helyezi az ágyra.

A kis fiu remegő ajakkal még mindig az ajtóban áll s várja, míg rá kerül a sor . . . Gyakran hiába vár, gyakran csók helyett ütéseket kap, ha napközben valami rosszat tett, teldöntötte a rizporos dobozt, vagy a karminos palackot . . .

Ilyenkor az asszony magánkivil van dühében.

— Vigyáz, te rossz kölyök kiállt rá, — ha még egyszer ezt teszed elkergetlek, vagy eladlak a kéményseprőnek!

A fiu felsőhajt, könnyeit nem meri mutatni, mert fél, hogy csakugyan el kell hagynia ezt a kegyetlen, szépséhes és gyakran bestiális anyát, akit annak daczára gyermeki szive teljes melegével szeret.

A színészön, ha a fiut be nem csukja a sötét kandalló fulkébe, akkor ölebe veszi a pineset és maga mellé veszi a fiát is. Aztán vesz egy hosszú vörös szalagot, ketté vágja s az egyiket a fiu szőke hajába, a másikat az ölel hosszú szőrébe fonja.

— Szeressétek egymást mint két kis testvér! — szokta ilyenkor mondani . . . Este eljön a színházi fodrász, hogy megfésülje a színészönt. Ilyenkor a gyermeket bezárják a kamimba, hogy ne alkalmatlanodjék. A fiu leül egy ládára a sötét zugban s hallja, hogy odakünt mint beczézi édes anyja a kutját.

— Pucz, Pucz! fogd meg! — kiáltja a színészön.

Az ölel pedig fut a kamin ajtóhoz, mely mögött a fiu ül

s ugatni kezd és kaparja az ajtót, a mi a szegény gyermeket végtelenül elkeseríti.

Végre eljön az idő, hogy a színészön távozik a színházba. A pineset beteszi karmantyujába s magával viszi a színházba.

A fiu otthon maradt a sötétben . . . Kívánszorog a kabinból s lefekszik a pamlogon vetett ágyára és sir. A féltékenység és gyűlölet egyszerre föltámadnak lelkében.

— Ha Tatave megölöm, akkor a mama jobban fog szeretni engem! — gondolja magában és így készül el lassan-lassan a lelkében a szörnyű gyilkosság terve.

Mire szeméit lehunyja, már teljesen el van tölkelve annak végrehajtására.

Egy reggelen a fiu keserűn itta meg a kávéját. A czukrot lopva a zsebébe tette.

Mikor a színészön távozott, hízlelge közeledett Tatavehoz, aki a szoba hideg levegője elől jó menedékhelyet talált egy sarokban.

— Tatave, kell a czukor.

A kutya morogni kezdett.

— Gyere ide kedves testvérem!

A kutya ugatva ugrott ki a meleg fekhelyből a farkesóvalva közeledett a fiuhoz. Egy lépésnyire tőle megállt s okos szemével bámult rá, mintha azt akarta volna megkérdezni.

— Nem eszál-e meg?

— Itt van a czukor! — szólta a fiu s feléje dobta.

Tatave bekapta az édességet, s eközben a fiu lecsuszott hozzá a földre, kezzi a kutya nyakára tette . . .

A kutya bekapta a fiu hüvelykuját és vérsre harapta . . . Ekkor a gyermeket elfogta a düh! . . . Rávetette magát a kutyára, nyakát a jobb alái helyezte s áddig nyomta, míg az iszonyu rugdalódzás és vonítás után teljesen elcsendesült . . .

Tatave kilehelte paráját . . .

POLITIKAI HIREK.

*. A dunai görhajós-társaság viszonya Baross miniszterhez újabbán igen kedvezőten változott. A N. W. Tagblatt értesülése szerint, már arról is beszélnek, hogy a társaság új igazgatója aichhol Miller, be fogja adni lemondását. A fordulat az utolsó napokban következett be. A társaság kiküldöttjei kérdést intéztek Baross miniszterhez, vajjon hajlandó volna-e őket a tárgyalások végett fogadni. A miniszter, a budapesti igazgató, Ullmann utján azt válaszolta, hogy szívesen látja a társaság megbízottjait, de csak akkor, ha azért jönnek, hogy a szerződést aláírják. A megbízottak erre kijelentették, hogy azt nem tehetik, mert a szerződésnek több új pontja van, melyhez az osztrák kormány nem adhatja beleegyezését.

*. **Ó felsége a király,** mint a B. C. jelenti, nagy kísérettel minden este augusztus közepe előtt utazik Berlinbe, ma azonban még nincs végleg elhatározva, vajjon augusztus 12-én vagy 14-én érkezik-e ő felsége Berlinbe. Az ottani tartózkodását négy napra tervezik. Ó felsége kíséretében lesznek Kálnoky gr. külügyminiszter és Szögyényi osztályfőnök is.

*. **Uj belügyminiszteri államtitkár.** A hivatalos lap jul. 18. száma a következő királyi kézirat közli: Magyar belügyminiszterem előterjesztése: Tibád Antal országgyűlési képviselőt a belügyminiszteriumhoz államtitkárra nevezem ki. Kelt Bécsben, 1889. évi július hó 11-én. Ferenc József, s. k. Teleki Géza gr. s. k.

A lutri.

Félmillió ternő, a kis lutrin! . . . Ez az uborkaidény eseménye. A lutriozók elfogja a láz a játék öröge megszálta lelküket s abban a rút deliriumban, a legoescmányabb szenvedély lejtőjében hanyják magukra a keresztet, s az istenhez fordulnak lázas imákkal, hogy adjon nekik is nyereményt a kis lutrin, ha nem is félmilliót, de legalább száztízezer forintocskát . . .

Szomorú, megdöbbentő dolog ez!

Az utóbbi napokban láttuk a lutrit megostromolni. Százankint tódul a szegény nép a gyűjtőkbe, hogy filléreit oda beledobja, abba az urnába, melyből többé nem lát vissza egy krajczart sem.

És semmi sem veri ki az ember fejéből azt a leverő tudatot, hogy aki ezt a szenvedélyt ébreszti, költögeti, s folyton folyvást ébren tartja, az nem más mint az állam.

Ugyanaz az állam mely szigorú törvényekkel üldözi a kártyajátékot, ugyanaz az állam mely a hazardjáték kiküszöbölése czéljából egész rendőri apparátusokat mozgat, ugyanaz az állam mely az uzorsókra kivetette a hálóját, maga mesterségszerűleg, jövedelmi forrás gyanánt űzi a legdurvább hazardjátékot, ez az állam milliók perzenzét szed az ország legszomorúságosabb helyzetben levő néposztályától.

Hisz a hazardjátékok ehhez képest jámbor alkusz, aki egyenlő nyeresőt és vesztesítit esélylény játszik! Hisz a hamis játékos is több esélyt ad nyeresére annak akit kizsákmányolni akar, mint a loottintezmény. Hisz Monte-Carló, a játékbank, ahol roulette, tente et quarente, bac-carót és macao játék folyik, még századrésznnyire sem oly haszárú, mint a lottó.

És ez még most is virágzik liberális eszmék áramlata közepette mint örök föltilja a tizenkilencedik századnak, és azt még most is ápolja az állam, mely szereti magát a polgárok vagyonának őrzője gyanánt feltüntetni.

Az államnak, mint működési tényezőnek, kötelessége volna a polgárokat munkára nevelni s ehelyt rút szenvedélyre tanítani. munkátanságra mikor azt a hű reményt csepogtetni a lelkükbe, hogy majd a lutri egyszer gazdaggá fogja őket tenni, csak rakják a számozkat!

A munkás amint pénzt kap a kezébe, először is a lutribba szalad, aztán a koresmába. A szegény család feje titokban rakja a számozkat felesége tudta nélkül, a feleség titokban a férj tudta nélkül. Vén asszonyok tel-

... A gyermek rémületen ugrott föl a földről s futott a szoba legtavolabbi sarkába . . . Lélekzete elállt . . . homlokán veríték gyöngyözött, s olyan halvány volt mint az ágy fehér párnája.

Nem mert a kutyára nézni . . . Előbb ki akarta dobni az ablakon, de félt, hogy a járőkelők meglátják az utcán . . . Lekézd a pamplagon s orcát kezébe rejtve, sirt . . .

A színésznő haza jött a próbáról s bámúlt, hogy csak a fiú futott eléje az ajtóig.

— Hol van kis testvéred? — kérdi a futól.

Ez nem felelt semmit . . .

— Tatave, gyere ide!

A kutya nem jött, a fiú hallgatott . . .

— Beszélj hát, te kölyök! — kiáltott dühösen a színésznő.

Talán kieresztetted az ajtót?

— Nem!

— Hát hol van?

— Megöltem, mama, mert jobban szeretted őt, mint engem!

A színésznő felsikoltott, s aztán megragadta a fiú üstökét s lelökte a kaminba. A szegény gyermek feje beleütődött a láda szélébe, úgy hogy eszméletlenül terült el a földön. Csak egy óra múlva tért magához, hallotta, hogy az anyja odakun hangosan sír.

— Szegény Tatave-om, kedves kis Tatave-om, kiáltozta a színésznő.

A fiú kívánczorgott a sötét kaminból, anyja előtt letérdelt s kezét összetéve esdedelt:

— Mama, adj el engem a kéményseprőnek, ne sírj, s vásárolj magadnak a pénzért egy másik kis Tatave-ot! Akkor aztán nem látz engem többé soha, soha.

jesen belebolondultak a lutribba, mely kezükbe adja az álmoskönyvet és a babonára vezeti őket.

A lutri az ördög kereké. Aki egyszer a hatalmába került, az ki nem szabadul onnan s vagy belevész, vagy borzasztó csalódságnak teszi ki magát. És aki az ördög kerekét forgatja de nem más mint az erkölcsök és polgárok őre: az állam.

Igy üldözik el a becületés munka iránti érzéket, az általános józanságot a polgárokból; valóban nagy feladat vár a társadalomra, mikor az államhatalommal szemben kell állást foglalnia százszázernyi, milliónyi polgár lelki nyugalma érdekében.

Az egyházak szószékeiről soha sem hangzott el kenetlejtőbb, hasznosabb tanítás, mint az, amely a lutrizás ellen dörögne, mert hisz ez ellensége a vallásnak is, mert kiöli a hűvek lelkéből a hitet, babonára, bálványozásra tanítja őket.

A sok álmoskönyv, a sok eszió, babonás imádság, millió példányban forog közösen s akárhány lelkispásztor tudhatja, hogy a nép az egyiptomi álmoskönyvet többször forgatja mint a bibliát, az imakönyvet.

Erről beszéljenek egyházaink szóinkai, bizonyítsák be a népek, hogy butaságának áldozata, mutassák ki szóinkatukban, hogy 50000 ember közül csak egynek lehet véletlenül nyeresi esélye és bizonyítsák be, hogy aki pénzt a lutribba viszi, az önmagát osalja meg.

A félmillió ternő nyereje különben fogva van fényes bizonyosság annak, hogy a lutrizás szenvedélye a bűn fertőjébe stülveszti az embert.

Ha van igazság, akkor majd ha a törvényszékek Farkas Menyhértet és társait csaláskúrt ítélíti, az állam megszünteti a lutrit.

A pénzügyi közigazgatás reformja.

A pénzügyi közigazgatás reformja végrehajtása tárgyában a pénzügyminiszter a következő rendeletet intézte a pénzügyigazgatásához, adófelügyelőséghez, illetékszabási hivatalokhoz, és az új pénzügyigazgatásához:

„A pénzügyi közigazgatás szervezetének változtatásáról szóló 1889. évi CXVII. t.-cikk Ó Felsége által folyó évi június 26-án legkegyelmeseben szentesített, ezen törvény 41-ik §-a értelmében, a belügyminiszterrel és a Horvát-Szlavon-Dalmátországon kívülre, hogy e törvény összes határozmányait a magyar korona országainak egész területén folyó évi augusztus hó 1-től kezdve életbe léptetem. A hivatkozott törvény 3. §-a értelmében lehetőleg minden vármegyére részére külön pénzügyigazgatóság állítatik föl — a belügyminiszter ural egyetértelével azonban egy pénzügyigazgatóság hatásköre több vármegyére is kiterjeszhető — a törvény 37. §-a értelmében pedig a Budapest főváros területén működő pénzügyigazgatóság, kir. felügyelő s a központi díj- és illetékszabási hivatal továbbra is fontartatik. Ezen törvényes határozatok alapján Magyarországban a vármegyék területén 50 pénzügyigazgatóság állítatván föl; az egyes pénzügyigazgatóságok hatáskörébe beosztott vármegyéket megállapítván, azokat, továbbá a pénzügyigazgatóságok székhelyeit s a Budapestben működő pénzügyigazgatóságokhoz, adófelügyelőkhoz s a közp. díj- és illetékszabási hivatalokhoz, valamint a vármegyék területén fölállított pénzügyigazgatóságokhoz beosztott tisztviselőket neveit s azok állását az alább mellékelt kimutatásban hozom az illetékes hatóságok, hivatalok és közegek tudomására. (A kérdéses kimutatást a hivatalos lap már egész terjedelmében közölte.) Az ezen kimutatásból kihagyott illetékszabási hivatali és adófelügyelői fogalmazógyakornokokat azokhoz a fölállított pénzügyigazgatóságokhoz osztom be, a melyeknek területén a főlószlatandó pénzügyigazgatóságok, adófelügyelők és illetékszabási hivatalok székhelye van.

Az ezen kimutatásban megnevezett állami végrehajtók addig, míg a véglegesítésük iránt folyamatban levő tárgyalások befejeztetnek — továbbra is ideiglenes minőségben alkalmazva maradnak.

A törvény határozmányainak végrehajtása iránt a következőket rendelem:

1. A még működésben levő pénzügyigazgatók és adófelügyelők tartoznak a pénzügyigazgatóságok, illetékszabási hivatalok és adófelügyelők hivatalainál működő tisztviselők közül azokat, a kik eddigi működési helyükről más vármegyéből pénzügyigazgatóságokhoz osztattak be, a tiszti rendelvények bezárása nélkül, folyó évi július hó 25-ik napján, — azokat pedig, a kik eddigi működésük helyén fölállított vármegyéből pénzügyigazgatóságnál maradnak, folyó évi július 31-én déli 12 órakor jelenlegi állásuktól fölmenteni s új állásuk haladéktalan elfoglalására utasítani és ennek megtörténéseiről az illető pénzügyigazgatóságot értesíteni.

2. A mostani állásuktól fölmentett tisztviselők fizetése július 31-ik napjával, lakpénze pedig a helyi házberszabályok értelmében legközelebb lejáró évnegyede utolsó napjával beszüntetendő s tartozási kivonataik szabályszerint kiállitva az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz átteendő.

3. Egyben fölhatalmazom a még fölálló pénzügyigazgatókat és adófelügyelőket, hogy azoknak a tisztviselőknél, a kik eddigi működési helyükről más vármegyéből pénzügyigazgatósághoz osztattak be, utazás és bűtörköpótlás címén, a részükre jogosan járó összegnek kétharmadéze erejéig, mérsekelt előlegeket utaltványozzanak. Ezen előlegekről a számlák mind a pénzügyminiszteriumhoz terjesztendőek föl.

4. Fölhatalmazom a már kinevezett új pénzügyigazgatókat is, hogy azoknak a tisztviselőknél, a kik új állomásait elfoglalják, fizetéseit az esetben, ha az esküt csak folyó évi augusztus 1-én tennék le, kivételesen ezen naptól utaltványozzák.

5. A mostani pénzügyigazgatóságok irattáráiban őrzött azon iratok, a melyek a f. év elejétől kezdve megyék szerint elkülönítve kezeltettek, július 31-én, az összes iktató- és egyéb kezo-

lési könyvekkel együtt az új pénzügyigazgatóságoknak lesznek átadandók. Az új pénzügyigazgatóságok által azonban augusztus 1-től kezdve új iktatókönyvek kezendők meg az igazgatóságok egész területére nézve. A folyó évet megelőző iratok és könyvek az illető pénzügyigazgatóság által lesznek átveendőek és kezendők. Az adófelügyelők és illetékszabási hivatalok július 31. összes kezelési könyveiket és irataikat szintén az új pénzügyigazgatóságoknak tartoznak átadni.

6. Minthogy az új pénzügyigazgatóságok működésüket folyó évi aug. 1-én kezdik meg, a július 31-én érkező beadványokat az eddigi pénzügyigazgatóságoknak, adófelügyelőségeknek és illetékszabási hivataloknak elfogadniok és beiktatniok kell. Ez okból a főlószlatandó hatóságok iktatóinak július 31-én déli 12 óráig nyitva kell lenniök. Ez a közönségnek tudomására hozandó. A főlószlatandó hatóságok és hivatalok teljes működésüket tehát július 31. déli 12 órakor szüntetik be s ettől kezdve főlószlatottnak tekintendők.

7. A pénzügyigazgatóságok és adófelügyelők számvétségéi összes könyveiket számadásukat és kimutatásukat július hó 31-én az új pénzügyigazgatóságoknak fogják átadni.

8. A főlószlatandó illetékszabási hivatalok a főlószlat alkalmával náluk még tárgyalás alatt levő illetéktügyi iratokat az illetékes kir. adóhivatalnak adják át.

9. A kir. adóhivatalok, pénzügyőri biztosok, séhivatalok, dohány- és bélyeghatár azon új pénzügyigazgatóságok hatásköre alá tartoznak, a melyeknek hatáskörébe osztottat be az a megye, a melynek területén a székhelyük van.

10. A főlószlatandó pénzügyigazgatóságok főnökei és adófelügyelők július 31-én tartoznak összes hitelmaradványaikat ezimékent elkülönítve a pénzügyminiszteriumhoz mulhatatlanul bejelenteni.

11. A főlószlatott pénzügyigazgatóságok butorait azok az új pénzügyigazgatóságok veszik át, a melyek a főlószlatandó pénzügyigazgatóságok székhelyén állítatnak föl. Az adófelügyelők és illetékszabási hivatalok pedig összes butorait és szerelvényeiket azoknak a pénzügyigazgatóságoknak adják át, a melyek hatásköre alá a székhelyükre nézve illetékes vármegyére beosztottat.

12. Az új pénzügyigazgatóságok részére szükséges pesét-nyomokat és ezimtatálatk legközelebb a pénzügyminiszterium meg fogja küldeni.

Külgyi szemle.

A pápa elutasítása. A pápa elutasításának eshetőségével foglalkozik a Kreuz-Zig. és ezt írja: Mihelyt Lengyelországban és a Vojevs köz az első ágyulovesek előrdülnek, senkit se lehet majd meg meg, hogy a pápa a bitorosok kollegiumával egy spanyol hajón tengerre száll, kivéve ha Olaszország beleegyezik abba, hogy a Vatikánban a pávát egy dandár osztrák őrség őltalmazza. Ugyan a lap tudni veli, hogy az orosz és az osztrák-magyar nagykövetség tanácsolta a pápának a Romából elmenekülést. A pápa nem tart attól, hogy visszatérése népszerűségbe ütökzök, mert a békekötésnél a romai kérdés rendezése könnyebben fog menni, mint most.

Miletics Oroszországról. Az orosz lapok, dükön a Noveje Vremja-j, megtagadják Miletics Szövetzót, mert nemrig oda nyilatkozott egy orosz levelező előtt, hogy Ausztria-Magyarország szlavjai, semmit sem akarnak tudni Oroszországról, mert a lengyelek példája bizonyítja, hogy Oroszország nemzetiségüktől fosztja meg és szellemileg elnyomja a nepeket.

Orosz tisztek Szerbiában. Dalmagyarszágról teljesen megbízható forrásból küld a Bud. Hirl. a következő tudósítást: Hetekkel ezeltől indult meg és egyre tart az orosz tisztek inváziója Szerbiába. Polgári ruhában utaznak Románian át vagy a budapest-zimonyi vonalon, vagy pedig Buziásán át hajóval és Belgrádban szives fogadtatásra találak. Hogy az orosz tiszteknek van-e hivatalos missziójuk és hogy egyáltalában mi czélja a szerbiai utjuknak, az ma még titok, de a szerb viszonyokkal ismerős és beavatott személyiségek úgy vélik, hogy Szerbiában döntő jelentőségű akció várható. Sok más jelenségen kívül a tartalékosok egy részének fölfegyverzése is igazolja azt a föltevést, hogy Szerbiában meglepetés készül. A szávántul radikálisokkal benső összeköttetésben álló dalmagyarszági szerbek körében is gyanus mozgalom vehető észre. Tudják, hogy fog valami történi és türelmetlenül várják az eseményeket. A delvidéki magyar hatóságok bizonyára értesülve vannak a szerbek mozgólásairól és gondoskodni fognak a szükséges rendszabályokról.

Orosz nyelv a szerb iskolában. A szerbek szorgalmasan igyekeznek arra, hogy minél előbb saját nyelvükön élteskessék az orosz cárt. Mint egy belgrádi távirat jelenti, a kormány elhatározta, hogy az összes szerb iskolákban a német nyelv kötelező tanítását, melyet még az egykori Garasinné-kormány rendelt el, beszünteti és helyette az orosz nyelvet kötelező tanítását rendel el.

Megyei s helyi hírek.

* **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhire teletük, hogy az 1889. évre megállapított tőke kamat és jaradék — nemkülönben nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek (pénzintézetek) — valamint a III. oszt. kor. adó kivetési 1-50 pótlajstrom az 1888. évi XLIV. t. cz. 16. §-ának rendelkezéséhez képest 8 egységűsütán következő napokon az az folyó évi július hó 20-tól bezarólag 28-ig a város adóhivatalnál közzeszlere kitétenk. Ennekfogva felhivatnak mindazok, kik egyik vagy másik adókövetés ellen fellebbezni akarnak, hogy kelőben felszerelt felszámolásúkat az 1888. évi XLIV. t. cz. 16. §-ának b.) pontja értelmében a város polgármesterénél 15 nap alatt adják be, és pedig: 1. Azon adózók, kik ezen adómmel már a mult évben megrovattak, a lajstrom hitelnek napjától; 2. Azok, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval első ízben rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyveskünyjübe történt bejegyzésüktől számítandó 15 nap alatt annak elve is inkább adják be, mert ezen határidő eltelte után elvessz beadott fellebbezések az 1888. évi XLIV. t. cz. 5-8. §§-ai értelmében visszautasítandók lesznek. Zombor, 1889. július hó 13-án. Dr. Csibás Benő polgármester.

* **Szeged a dalárokknak.** Az idei országos dalnappal alkalmából Szeged város díjat egy nagyrétkü, művészi kidolgozású, masszív ezüst billiomk fogja képezni, melynek beszerzése iránt a tanács már legközelebb megteszi a szükséges intézkedést. A szegedi két dalárda díja, egy tomor ezüst babékoszoru, már meg is érkezett. A hölgyek díjára nézve ezidig még nincs megállapodás.

* **Magas életkor.** E hó 16-án egy Cselyuska nevű felsővárosi asszony lett meggyónatva, a ki állítólag 115 éves. Ha hiányoznak is belőle néhány év, mégis mindenesetre szép kort ért el az öreg asszony.

* **Az első fejske.** A megyei közigazgatás központi díjnakai — úgy látszik — nem lesznek már a megyének akkora közeleget ismeretlen munkái; megérkezett az első fejske, mely az irnokoknál is nagyobb megtiszteltetést hozó tavaszi hírdet számunkra. Oda fészkel a kedves madár a levélvár ajtaja fölé; ott látjuk a fő- és allevélárnok nevei mellett egy sorban az új feliratot: „Despi János, levélvári díjnakai.” Most már hátra van, hogy az alispán, fő- és aljegyzők, árvaszéki elnök főszolgabíró stb. tisztviselői nevei közt is kifüggesztesse a díjnak neve, s akkor a bács-bodrogdi megyei Sanyárok Vendeleknek ha már gageja nem is emelkedik, emelkedni fog a profin ügyes-bajos polgárok előtt az ő „b. b. megyei tekintélyek” és nevéjük. A Borsszem Jankóbéli kollégájuk ugyancsak annyára ábrázattal szemlél meg bücsk-jai hó barátainak név- és címfontosságait!

* **Bajnoki levelezők értesít.** hogy az ottani zsidó népiskolában pár nap előtt gyönyörű sikerrel történt meg az évi vizsgálata. Az iskolázás s a jelen volt szülők nagy meglepődéssel hallgatták az apró nép szabatos feleletét. A bajnoki zsidó iskola — amelyet több nem helybeli és helybeli más vallású növendék is látogat s melynek tanítaja a lefolyt iskolai évben jó részt éppen ezen körülményre való tekintettel szállított le az iskolázás által — a községi intelligenciának a jövőre időre való felgátlatásából szájlatoja — amit magát levelezők kifejezi. A benne működő két jeles tanár. Schober Ignác a felsőbb osztályok — és Klein Sarolta — az alsóbb osztályok s a kézimunka tanítója — méltán büszkesége a hitközségnek.

* **A szerb egyházi kongresszus választmányja** a múlt héten három napig ülésezett Karlovcn, mi alatt sok fontos ügyet intézett el. A legfőbb tárgyat, — az irja levelezők — kongresszus egybehívásának ügye és ideje képezte. A gyűlés többsége hevesen interpellált a tárgyban Petrovics Bazilján püspök-adminisztrátort, ki ha megtenné a szükséges lépéseket, a kongresszus már októberben összejehetne. De úgy látszik, ez ez nem is tőtek, hogy a püspök a kongresszus egybehívását ellenzi s arra törekszik, hogy ez minél későbbben történjen meg. Teszi pedig ezt a püspök felsőbb helyről jött rendeltére, mert a kongresszus patriárka-választás lenne napirenden, az pedig oly kegyes dolgot, melyet a kormány korláti igyekszik addig, a míg lehet. Erre vonatkozólag az újjidéki „Branik” a legutóbbi napokban Karlovczon egybe gyűlt kongresszus választmányának határozatát közli melyben a szerb egyházi kongresszusnak melőbbi összehívása sürgettetik. A kongresszus választmány erre vonatkozólag felhívja a patriárchatusi adminisztrátort, hogy mint a szerb egyházi metropolitai tanácsnak elnöke hívja össze e tanácsot az egyházi kongresszus összehívására vonatkozó határozathozatal végett. Az indoklás felmilita, hogy a szerb metropolitai patriárchatusi szék már hét hónap óta van megürösve, a szerb egyházi viszonyok rendezése is mind-egyre égetőbbé válik; a szerb egyház érdeke kívánja tehát, hogy kongresszus még ez évben összejöjjön az egyházi ügyek rendezése és elintézése végett. — Ezzel kapcsolatban felmilitendő, hogy a legutóbbi időben mozgalom indult meg egyes szerb protopresbyteriatásokban is a szerb egyházi kongresszusnak melőbbi összejövését hívása érdekében.

* **A szerb országos dalünnepély.** A rendező bizottságok a lenagyobb buzgósággal tevékenykednek. Már most félig meddig biztosítva van az elszállásolás sikere. A rendezőség számot tartt arról hogy körülbelül hány vendégre lesz kiadítás, akiket el kell szállítani? Eddig hivatalosan 22 dalára egyébként zeneintézmény jelenekett az eljövetele, ezek összesen mintegy 300 vendéget adnak. A központi dalárszövetségben kívül eddig a következő daleyetek és zenédek jelentettek meg magukat: a balassagyarmathi dalárda, a bekési daleylet, budai zenekadémia, a kassai daleylet, a brassói magyar dalárda, az egri dalárka, nagy-kikindai dalárda, a bataszki dalárda szamosújvári dalárda a pécsvárdi dalárda, a losonezi daleylet, az egri dalárda, a miskolci polgári dalárda, a nemzeti zenede, a zenesegélyző egyesület, az eperjesi daleylet, a budapesti asztalos ifjúság önképzőegylete, a zombori kaszinó egyleti dalárda, a budapesti dakor, a komáromi dalárda és a lugosi magyar daleylet.

* **Egy jómódú bajnoki parasz három** —négy éves fia pár nap előtt belebukott a kútha s csak körülbelül három óra múlva — mikor az anyjának feltűnt a kis gyerek távolléte akadtak rá. Persze későn.

* **Sport.** A palicsi torna- és atletikai versenyek aug. hó 4-és 11-én a következők szerint fognak lefolyni: Augusztus 4-én a nyílt versenypályán I. a Bajnoki célverseny. Távolság 1. kilométer, második vetélkedés a bajnoki címért. Nyílt verseny. II. Bajnoki távúvás. Táv. 3 kilométer, második vetélkedés a „bajnok” címért. Nyílt verseny. III. Bajnoki kardvívás. Második vetélkedés a „bajnok” címért. Zárt verseny. IV. Bajnoki vasparipa- (veleicipéd) verseny. Távolság 10 kilométer. Második küzdelem a „bajnok” címért. Nyílt verseny. A bajnok jelölték: Kerestsi Horváth Dezső, Tomesák Gusztáv, a magyar testgyakorlók körének választmányi tagja. Millásin Andor, Peics János nagyban készülnek megvédeni bajnoki versenyeket a számos kihívás ellenében. V. Növendéki verseny. Táv. 91 harmötzet méter. VI. Vasparipa (Bicycle) verseny. Táv. 1 klm. Nyíltverseny. VII. Gyaloglás. Táv. 3 klm. Nyíltverseny. VIII. Ötösmérkőzés (Pentathlon görög rendszerben és jelmezben. A versenyzők kötelesek gergelydobásban, gyorfutásban, korong (discus) vetésben, távolgárlásban és birkozásban résztvenni. A győztes akadémikusokkal díjaztatik és diadalkosban a pályán hasonló kürtző mellett háromszor körülhordoztatik. IX. Vigaszverseny. (Putás, a pálya egyszer körül.) Az augusztus 11-én tartandó mérkőzések sorrendje a következő: I. Csolnakverseny. Táv. 500 m. Zártverseny. A palicsi állandó vendégek részére. II. Szandolinverseny. Táv. 500 m. Nyíltverseny. Mind két versenyben nők is részt vehetnek. III. Akadályúvás 5 akadálytal. Táv. 500 m. Nyíltverseny. IV. Sikverseny. Táv. 1609 m. A futásnak minden nemo meg van engedve. V. Viadori ugró versenyek. Nyíltverseny. Táv. magas- és rudgáts. Győztes az, a ki legelőbb két ugróversenyben a legnagyobb eredményt éri el. VI. Viadori korlát- és nyújtó tornászás. Nyílt verseny; győztes az, a ki a legelőbb érpontot éri el. VII. Népverseny. Putás 1 klm. távolságra. Nyílt verseny. VIII. Súlydobás. Nyílt verseny. Súly 17,5 kgr. IX. Vasparipa- (bicycle) gátverseny. Nyíltverseny. Táv. 2 klm. 8 gáttal. X. Kezdők vasparipa- (bicycle) verseny. XI. Vigaszverseny. Ökölvívás. Résztvehetnek mindazok, a kik az augusztus 4. és 11-én tartott versenyeken első díjat nem nyertek. Minden versenynél — kivéve a bajnoki és a viadori versenyeket és a vigaszversenyekkel — az első ezüst érmét és 50 frt értékű tiszteletajándékot nyer, a második pedig bronzérmét. Az augusztus

4-én tartandó versenyekre a nevezési zárónap július 28-án esti 8 óra; a 11-én tartandó versenyekre pedig augusztus 4. esti 8 óra. Jelentkezések zárt horikétkban (mellettek 1 frt tét minden egyes versenyre és 3 frt bánatpénz, a mely egy ízben teendő le) az Achilles sportegyesület elnökségéhez Szabadkára intézendők.

* **Ródey Lajos,** a hírdet volt bajnoki jegyző hivatalos biatlommal való visszaélés és személyes szabadság megsértése miatt 8 havi fogságra lett elítélve.

* **Gyászhirod.** Jelentjük Ujházy sz. Deveseri Menyhörtné öz. zontai ügyvédnek életére 45 ik évében f. hó 16-án d. u. 6 órakor hosszas szenvedés, és a halotti szentség díjátán felvétele után történt gyászos kimutat. A boldogult hült temetői f. hó 17-én d. u. 6 órakor fognak örök nyugalomra tetetni. Az engedély sz. Ujházi Ilon leánya. ifj. Cárpusz Ferencz veje. Dudás Jánosné sz. Deveseri Roza Nagy Adám Nagy Sándor testvérei. Béke legyen porai felett!

* **Körrendelet.** A táp és délnyi megye ügyszintén az ezek körébe tartozó élevezeti fűszerek készítése és elárusítása körül egy a fűszervásarat valótékán nagyobb mértékű hamisítások és visszaélések tapasztalhatók. Ezen fűszereknek megállítására előzáró, tekintettel arra, hogy e szoban lévő szerek gyakran növényi anyagokból allanak, melyek kiderítésére a vegyi vizsgálat, számos esetben, nem elegendes, de az esetek túlnyomó számában a midón azon gyanu forog fenn, hogy az élelmi vagy élevezeti czikk az egészségre ártalmas vagy veszélyes alkatrészt foglal el magában, hanem kényli merül fel az iránt vajjon azon czikk tisztasága vagy hamisított-e a drága vegyi vizsgálatok a sokkal egyszerűbb és olcsóbb görösövi vizsgálatok által felelőselekké is válnak; szükséges tartottam kísérletekben és egyelőre Budapest mérvei az ily szerek technikai microscopium megvizsgálatának eszközlése véget intézkedést tenni s ezen miveteleknél végzésével dr. Pavlicsek Sándor tanár a ki ezen irányban, már eddig is sikeresen működött, megbizni. Feljogosítottam egyezsrimind a nevezett tanárt, hogy ily vizsgálatokot az illető felelőt méltányos díjjal szedhesen. A nevezett tanár az idézett szerek görösövi vizsgálatát a földmivels ípar a keresked-ügyi miniszter úrnak engedélye folytán, a budapesti m. kir. állami vetomag — vizsgáló állami helyiségekben (VII. ker. Rottenbiller utca 25. n. a.) fogja végezni. Ezen vizsgálatok helyességert a felelőség kizárólag őt terheli, nem pedig a megvizsgáló állomást, a melynek helyiségekben a vizsgálatok eszközöltenek. Az általa az erős alkoholba helyezendő a szonali vizsgálatra beküldendő, Minthogy azonban az alkohol a gombák színeit kivonja a színezés pedig a gombára nézve jellemző: mulatlanul szükséges, hogy az alkoholba tétel előtti gombának színe tüzeten leírassék, s ezen leírás a küldeményhez csatolassék. — Onkenyét érteik, ha valamely szerze nézve arról van szó, hogy ennek alkatrésze az egészségre ártalmas, akkor a görösövi vizsgálaton kívül a vegyi vizsgálat is eszközölhető a melyet a nevezett tanár az állami vegykísérleti állomással fogja megvétenni; a mely vizsgálatért ezen utóbbi a részére fennálló díjakat van jogosítva felmilitálni. Végül miután a görösövi módszer, az árucikkék vizsgálása terén nálunk újabb keletű s annak mibenlétére haszna, valamint gyakorlati sikere a közönség által elége ismerve nines: azon esetre, ha a hatóságok és magánfelek e részben bővebb tájékozást nyerni óhajtanának s jessul tudni kívánnak azt, mely esetekben mutatkozik észlelőselekre az ily görösövi vizsgálatoknak igénybe vétele, erre nézve az érdeklők figyelmébe ezennel a m. kir. természetudományi osztály 1889. évi közleményének VI. sz. pótfelirésze iránytom a hol „Az élelmi szerek hamisításának megállításáról” című értekezésben, a szerző Dr. Pavlicsek tanár, a ki yont tudnivalókat s a tech. microscopium szerepét részletesen kifejte. Erről a törvényhatóság tudomas vétel, valamint jelen rendeletnek mentül szeleesebb körben leendő közzététele végett értesitem, Budapest 1889. évi május hó 31. Baross s. k.

* **Műkedvelő előadás.** O-Kéren f. hó 14-én az ottani fataltság a Casinó javára műkedvelő előadást rendezett. Szilgizeti. „Szeged szeged” című darabjával kezdtek a következő szereposztással: Villányi Balint, földosor Ott Filop ur Liza Bierbrunner Gizella k. a. Póli, Sebesta A. k. a. leányai. Tóházy Lajos, kapitány Lyeeszt Eduard ur, Tóházy Egedy ügyvéd, Bierbrunner G. ur. Domonkos, urad. tisztartó Pálffy János ur. Villányi inasa Inatay János. E kitűnően előadott vígjáték után Bierbrunner G. ur hatatosan elszavolta A „Légy” c. monologot. Majd Pálffy ur szavalt. Igl Karolina k. a. zongorán játszott a „Balaton háborgását.” Igl Eduard ur szintén zongorán játszott a „Raposdies hongroise”-t. Utána ismét Igl k. a. Sachs János „Das Schlaraffenland” c. költeményét szavalt. Pálffy ur hegedin magyar népdalokat játszott. A szereplők mindannyian kitűnően játszottak. Az est tiszta nyeresége 25 frt.

* **A kis-hegyesi esata emlékünnepele.** A kishegyesi győzelmes esatának és hó 14-én volt 40 éves fordulija. Feketehegyi polgársága az olvasókor kezdeményezése folytán elhatározta, hogy a két év előtt felállított csataemléknél kegyeletos ünnepelet rendez, melyre a hazafias esztásemlet s különösen a szomszéd községek polgárait is meghívja. Az ünnepelet a következő programmal tartották meg: Delután 3 órakor gyűlékezés a feketehégyi „Polgári olvasókörben. 5 órakor kivonulás a csataemlékhez az egytel zászlaja alatt. 5 órakor az ünnepelet megnyitása a „Szózat” elnevelésével. Ezután Vitányi Bertalan alkalmi beszédet mondott. Az ünnepelet a „Hymnus” elnevelésével fejezték be. A ritka sikerrel lefolyt ünnepeletnek melőbb befajezése volt a polgári olvasókor helyiségében megtartott közevora, melynek folyamán nem volt hiány talpraesett és hazafias felköszöntökben.

* **Holub Emil** Afrika-utazó augusztus 17-én Kulán a kaszinó termében felolvasást tart.

* **Haláleset.** Rosenberg Arminné asszony hült tetemét f. hó 19-én helyezték örök nyugalomra a kulai izri sarktkben. A meghaldogult felett, Krishaber Béla, a Budapesti rabkiképző intézet növendéke, magyar nyelven értezteléses gyászbeszédet tartott.

* **A vetések állása.** A buza-, rozs-, árpa- és zabvetések százálekkben kifejezett állása július hó 11-én ez évi július hó 4-iki állással szemben, másrészt az 1888. évi július hó 12-iki állással összehasonlítva, a következő változatokat tünteti fel. Buza. 1889. július hó 11-iki állás: Középen aluli 47.2%, közép 48.8%, közép felüli 4.0%; 1889. július hó 4-iki állás: Középen aluli 38.8%, közép 55.4%, közép felüli 5.8%; 1888. július hó 12-iki állás: Középen aluli 8.2%, közép 78.6%, közép felüli 18.2. — Rozs. 1889. július hó 11-iki állás: Középen aluli 46.1%, közép 49.8%, közép felüli 4.1%; 1889. július hó 4-iki állás: Középen aluli 42.0%, közép 53.2%, közép felüli 4.8%; 1888. július hó 12-iki állás: Középen aluli 35.7%, közép 58.3%, közép felüli 6.0. — Arpa. 1889. jul. hó 11-iki állás: Középen aluli 67.6%, közép 30.2%, közép felüli 2.2%; 1889. jul. hó 4-iki állás: Középen aluli 60.6%, közép 36.1%, közép felüli 3.3%; 1888. jul. hó 12-iki állás: Középen aluli 38.4%, közép 54.0%, közép felüli 7.6. — Zab. 1889. jul. hó 11-iki állás: Középen aluli 45.1%, közép 51.4%, közép felüli 3.5%; 1889. július hó 4-iki állás: közepen aluli 45.7%, közép 50.3%, közép felüli 4.0%; 1888. július hó 12-iki állás: közepen aluli 28.1%, közép 50.1%, közép felüli 11.8.

* **Miniszteri gyorsaság.** A esiga mászásának s a tuzok röpülésének gyorsaságát kiszámították már laborios angolok. Nem akadt még olyan, a ki a magyar kultuszminiszterium gyorsaságáról csinált volna számításokat, pedig, hogy ezek milyen érdekesek volnának, arra egy adattal szolgál a hivatalos lap utolsó száma is. Ebben olvassuk tudnillik, hogy a kultuszminiszter legész-vebb köszönetet nyilvánította a hercegprímásnak, azért a busz-ere forintért, melyet áldozópénzben ötvenedik évfordulójára alkalmából a vakok intézetének adományozott. A hercegprímás a nyam- miséjének innen-onnan három esztendője képzelték, milyen hatalmas hivatalos apparátust történt ez a legészvebb kösömet”, a majd három esztendőre volt szükség, hogy a Budapesti Közlöny hasábjaira eljuttasson.

* **A fűrdőből.** A balatonfüredi fűrdőben jul. 10-től jul. 13-ig 1200, a táfürdőben fűrdőben jul. 12-től jul. 15-ig 1574, a esik-tusnadi fűrdőben pedig jul. 7-től jul. 7-ig 237 fűrdővendég fordult meg.

¶ **Nem létezik többé véleménykülönbség** az orvosok közt a fölött, hogy a reuma a víz elsavanyosodásának eredménye, s hogy a vese és máj megakasztott működése miatt e sav a véréből el nem tudóvalhatik. Tény tehát, hogy a reuma csak akkor gyógyítható, ha az alapok eltávolítottatik, ha máj és vese egészségeses funkciójára helyreállítatik. Ez csak oly gyógyszer által elérhető mely tudományos alapon össze van állítva, s melynek speciális tulajdonsága abban áll, hogy a vese és máj egészséges működését előmozdítja. Ily gyógyszer Warner Safe Cárja, melynek használata ezer meg ezer reumába szenvedőket gyógyított. Ara nyvegenként 2 frt. Kapható: Rónay Ede gyógyszerárban.

¶ **A természet örökös körforgása,** mely soha nem szűn- metel, s a melynek az ember, valamint minden élő állat van vetve testünkben, különösen tavaszkor feltűnően észrevehető. Ki ne tapasztalta volna már sajátmagán, hogy ekkor jeleneknek: a tagok lankadsága kedvelenség, vértőlús fejre s molre, szédül- lési rohamok, szivdögös, fejfájás stb. Ily esetekben nem tehetünk jobbat, mint ha a természetnek segédkeztünk azzal, hogy Brandt Rich. gyógyszerész svajci labdacseit használva, testünk kitisztítását eszközöljük s ez által komolyabb bajoknak eljött vesztünk. Brandt Rich. gyógyszerész svajci labdacsei a gyógyszerárakban 70 kr. dobozunkit mindig kaphatok.

VEGYES HIREK.

* **Sáskairtó madártábor** vette át Szegeden az irtó munkát. Az ugynevezett cserkők olyan nagy mennyiségben jelentek meg a sáskák által borított földekben, hogy a napot eltávtarták. Minthogy a sáskák most nagy csapatokban szetszórva vandorolnak egyik fölről a másikra, a cserkők a levegőből először is a legnagyobb sáskátömeget szállták le. Nehány óra múlva egyetlen egy eleven sáskát sem lehetett találni a földön találni. A cserkők ezen alvason irtás után ismét folszálltak a magasba és egy újabb területet választottak ki maguknak az irtásra. Ezt a vízi madarfaját most maga a természet szorította arra, hogy sáskákat irtson: az álló vizek nagyobb része ugyanis a folytonos hőség következtében kiszáradt és a cserkőknek megszűnt a kosztjuk. Hát már most szét kellett nézniük a nagyvilágba clelem után. Minthogy ez a madarfaj ahhoz a publikumhoz tartozik, a mely lapot nem jart, kénytelenek voltak a cserkők küldetésüket bocsátani szanaszéjjel az országba. Egy ilyen tiz- tagu küldöttség mult vasnap esté jelent meg a szegedi sas- kajárások fölött. Miután illendő sáskabankettet rendeztek maguknak, ismét folszálltak a magasba és eltűntek a határból. A következő napokon egy cserkő sem volt látható; hanem aztán ugyan nagy tömegben jelentek meg, a minőben talán sohasem lehet okot látni. Újabb adatul szolgálhat ez a természetűdösöknek Humboldt azon felfedezéséhez, hogy a madarak egymással értekezni tudnak. — Mondanunk sem kell, hogy a derék cserkők- kat egy a sáskairtó, mint a gazdák örömmel üdvözölték.

* **A jó íjtet.** Összeveszett valamin a fiatal házaspár és a szép menyecske durcsán bezártá férje előtt a benyilóajtót. Már otthon is kellemetlen az llyesim, hát még fűrdőn, a hol jobban egymásra vannak utálat az emberek s a hol minden szem megfigyeli, hogy milyen szóvaln haragosan ballag az előbb meg- irigvelt férj mellett az a daczó szép asszony. Kezteszeresen kellemetlen volt tehát a férj helyzete; egyrészt: a lezárt benyilóajtó miatt. De hiába kérlette az asszonyt, az nem egyhamar szokott megenni. Már arra is hajlandó lett volna a férj, hogy isten neki! menjük hát utókrára Balaton-Fűrdőre, a hogy a szép asszony kívánta, de sehogy se hagyhatták őt szobhoz jutni. Ily szomorú helyzetben volt a szerelmes férj, mikor egy este a fűrdői vendég- szereplő chanssonett-énekessel halgattására határozta el magát a kis közöl ott volt a híres Taziano, a ki férfi létere a legelőnkébb női soprán hangon enekel, és a család teljessége miatt női ruhákban is lép föl. Ot hallgatva, egy jó ótlete támadt a férjnek: megismerkedett Tazianoval és barátságot kötött vele. . . . Aznap este a magában maradt, duzzogó szép feleség már korábban lefeküdt, de egyszere csak erősebb zaj és léptek hangja verte föl álmaiból, a mely zaj és léptek a férj szomszédos szobájából hallatszottak át. Ennyi háborítással még elundott volna aludni, de olyasmit is hallott, a mi hirtelen kiverte szeméből az almod a férfi szobájában — esengő női hang, nóbészéd, gyöngé női nevetés hallatszik! . . . Es azaz a nővel — az ő drágalatos férje társalog, szót, a mint kivethető, elég bizalmas! . . . No, ez már mégis szemtelenség, hogy egy férj a neje közvetlen közelébe merje hozni a nőltógatóját! . . . Persze! azért nines pénz a balatonfüredi utra. — — Erre mörögbe jön a megsértett asszony, folkajpa otthónkját és átront a férj szobájába, hogy kidobja a szerenesetlen nőltógatóját. Belép és ott két nyugodtan szivarozó — férfit talál. — Ah! kedves nóm! — ugrik fel a férj — de jó hogy még fonn vagy: ime, bemutatom neked Taziano urat, a ki most lében Balaton-Fűrdőn, nekem épen az utat magyarázza meg; mert mi is oda fogunk menni! . . . Rövid beszélgetés után elvátozott Taziano, s mikor a kikísérő férj visszatért, — már nyitva találta a benyiló szoba ajtaját.

CSARNOK.

Séta a kózon.

Ugyan hány óra van már?

Fél kilencez. Fáradtak vagyunk, nem annyira a munkától mint inkább a nagy hőségőtől. Friss levegőt akarunk színi, menjünk tehát a kózorra. Nevetek? Jól van, tehát félre az álczával, minek önönmagunkat ámitani! nem friss levegőért megyünk oda, ez csak ör, tulajdonképpen csevegni önönmagunkat mutogatni, egymást kritizálni s plecskázni a czélnak. Jójének velem tegyünk mi is egy szót a kózon és kritizáljuk meg kissé a közönséget ugy a mint ők minket. Kezddük meg a Falz- cione sarkon.

Zene üt meg fulcimet. Balra nézek, látom a czirkust és

* E rovat alatt közzétételre nem vállal felelősséget a szerk.

Üzlethelyiség-változtatás.

Ezennel bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a több év óta a Zrínyi-utczában fennállott

férfiruha-üzletemmel

f. évi július 15-én. a főutczába **Frey-féle (ezelőtt Sztanimirovits-féle házba)** költözöm át.

Amidőn ennek tudomásul vételét kérem, megjegyzem egyszerűen, hogy ezennel sokkal nagyobb rakárt tartok a legdivatosabb bel- és külföldi kelmekből; és kérem a n. é. közönséget, engem az új üzleti-helyiségemben is becses megrendeléseivel megtisztelni.

Tisztelettel

Tittl Ferecz.

3-3

Igazi gyógyhatású malaga kivonat

a klosterburgi es. kir. vegyészeti intézet analýsa szerint

igen jó, igazi malaga, mely általában legjobb erősítőszereket betegesek, gyengékek és gyermekek számára, vesztétség és gyomorbetegség ellen van elismervé.

1/2 és 1/2 literes eredeti palackokban.

Vinador

spanyol bornagykereskedés törvényileg védett védjeggyel ellátva.

Kapható Bécsben, Hamburgban, 2 firt 50 kr. és 1 firt 20 kros uegekben, továbbá különféle külföldi borok eredeti palackokban és árak mellett FALCIONE G. urnál, Zomborban.

Poharakban árusítatik HORVÁTOVICS STIPO-nál, az »Elefant« szállodában.

E jegyre „Vinador” valamint a védjegyre tessék kérem jól vigyázni, mert csak így nyújthatunk garantált a bor eredetiségeért és jósaágért.

4-8

szerelmes levél, vagy a tengeri viharról szóló tudósítás. Ah nem! egy kis ártatlan vers az egész. Az egyiknek emlékkönyvébe írta valaki.

Barátom tovább kísér. Beszélgetünk egymással, miközben én jobbra balra tekintek, hogy jégzajtem szaporodjanak.

Ugy van! Ugy van! Mi ez? Csak nem tart itt valaki be szédet? Nem. Egy padon ül néhány fiatal ember, kik az arra járók után kiáltják e szavakat.

Hála Istennek! A sarkon vagyok! Nem is képzelmény nyire örülök hogy sötétmással és főleg kritikával kész vagyok. Tessék elhinni nehéz dolog kritikát írni, főleg ha az ember nem akar senkit megsérteni.

Mielőtt elbúcsúzom, figyelmeztetni akarom a fiatal urakat, hogy az nincsen egészen rendén, hogy ők üljenek és a nők padok hiányában sétáljanak. Tehát kérem!

Ne nyugtalanodjanak kedves olvasóim, többet nem írok, már készen vagyok. Isten önnel — a viszonzlásig.

Cato.

Bizalmas levél a „Bácskák”-hoz.

Igen tisztelt elvtárs!

Becsés „Még egyszer a szigorú kritikus” című cikket a torony alatti cellámban elolvastam sietek Ön előtt, az én s elvtársaim nevében tiszteletünk s nagyrabecsülésünk kifejezést adni. Végtelemül örültem, mert látom, hogy a szomszédok és gyakori együttél, megtette önön a várt üdvös hatást.

Kedves Poldikám! (Megengeded, hogy így szólítsak, de mi elvtársainkat csak tegezni szoktuk) Üdvözöllek körülmények, melynek még tagja vagy. Fogadd bámulatom kifejezése mellett elismerésem azon páratlan tökélyű gorombaságok miatt, melyekkel a jámbor Czobort illetted, fogadd elismerésem azon helyes eljárásodért, hogy mikor a Z. és V. rajtakapott s kissé megleckészett hazugságaid s rágalmaid miatt (nem kell pirolnod köztünk, minik egész nyíltan beszélünk s nem szépitgetjük a dolgot), te páratlan, disznókra való arczatlansággal azokat nem rektifikáltad, vissza nem vontad, hanem a butaság leple alatt tovább gorombáskodtál, rágalmaztál. Látod pajtás, ezt helyesen tetted, mert a Z. és V. „Czobor”-ja ezekre nem felelhetnek, mert ők, legnagyobb sajnálatomra, még nem sajtóztották el irodalmi hangunkat, avval pedig, hogy egy-két finomabb izlésű ember gorombaságaidon megbontáranokzik, te ne törődj, mi elvtársaid itt a torony alatt lelkesülten tapsolnak neked. Nagyreményű társunk csak folytatd így elvtársaid öröme s a „Bácska” diszéré!

Kötelességemnek tartom azonban mégis téged egyre figyelmeztetni: Ugy hírlapi cikk minél nagyobb gorombaságot tartalmaz, annál nagyobb hatásu, legalább nálunk elvtársaidnál itt a torony alatt. De ha — egész őszintén beszélek veled — az esupa nyakatekert, összefüggés nélküli mondatokból áll s azonfelül még magyartalanságokat tartalmaz, sokat veszt úr-asából. De még egy hibája van különben remek cikkednek s ez az, hogy helyenként egy megzavarodott ész jellegű viseli, magán; és ez nagyon aggaszt. Vigyázz Lipótám, nehogy a Lipótmezőre küldjenek.

Szavaim összintése miatt remélem nem haragszol pajtás, hisz saját érdekeben mondtam azokat, különben biztosítalak, hogy cikked más tekintetben az én s pajtásaim teljes tetszését megnyerte, azért ismételtetnéd legadd nagyrabecsülésemet.

Öszintén bámoló pajtásod

Fityók Gergely

II. éves vizsgálati fogoly.

Történelmi naptár.

- Július 19. 1810. Lujza por. kir.-né megh.
- 1870. A francia hadüzenet átad. Berlinben.
- Július 20. 1042. Angorai ötközet. (Kis-Ázsia.)
- 1866. Tengeri ütk. Lissa m.
- 1877. Az oroszok visszaveretnek Plevnánál.
- Július 21. 1773. A jezsuita-rend felosz. XIV. Kelemen pápa alatt.
- 1855. Atterbom Pét. svéd költő, megh. Stockholm.
- Július 22. 1812. Wellington győzelme Salamansánál.
- 1870. A Rajna hídja léghéberítése Kehl m.
- Július 23. 1532. Nünbergi vallás-béke.
- 1870. Eugenia fresász-né átv. a korm.
- Július 24. 1870. Ütközet Saarbrücken m.
- Július 25. 1799. Bonaparte győzoi a törököket Abu kir. m.
- 1948. Radeceky győz. Custozza m.

Felölös szerkesztő és lapfőtájos: **Dr. MOLNÁR GYULA.**

Kiadó: **OBLÁT KAROLY.**

egyszersmint a kötélén tánczókat. Látom az erőművészek mesteri mozdulatait, csodálom nagy erejüket, bátoraságukat, lélekjelenlétüket. De mi ez? Jobbról a magasból zaj üt meg füleimet. Felnézek és ime! egy erkélyen fiatal leányok és urakból álló társaságot veszek észre. Ez a cirikusnak ingyen községe. Azonban úgy látszik, hogy észrevetnek engem, mert halkabban beszélgetnek, pedig eddig nem vallott hangjuk szégyent. Tovább megyek néhány lépéssel.

Az első padon bakák ülnek. Kár, hogy nincsenek huszárok Zomborban. No de! szomorkodjál ábrándos olvasóim! — sajnos! ezt nem adják hitelbe — még nem fizetnek gyertyát, mondja a jámbor cukrász. Es Önök attól tartanak, hogy a gyertya melege következtében a fagyaltat olvadni kezdené. Bocsánat! nem találtam el. Nem akarják, hogy a sétáló közönség megbámulja Önöket. Még megtalálnók irigyeini és a jó falat kiesne vagyis kifolyna szájukból. Kérem csak tessék folytatni ne haragudjanak meg reám, inkább tovább megyek.

Hopp! Majd megbotlottam. Két kisasszony mellett haladtam el, én jobbra néztem, ők maguk elé, de oly feszesen mennek, hogy nem is képesek kitérni mások előtt. Ijeden vonszalom magam a legközelebbi padhoz. Egy ismerősöm meglát, kérdi mi bajom? Figyelmeztetem a kisasszonyokra. Éppen melletünk elmennek. Tehát ezek azok? Kérde. Nem látja, hogy e hölgyek esernyőt nyeltek el, mely bennök kiesült, és azért mennek oly büszkén. Majdnem elhittem neki, oly komolyan mondta.

Mellettem egy sereg fiatal leány megy el. Az egyik kendőt tart szája előtt. — Hogy Zomborban még a korzón is van por, hallom őt panaszkodni, — de kisvárosias itt minden. Egész más-ként van ez nálunk Pesten. Pedig néhány év előtt zombori iskolás leány volt, ki Pestet csak hírből ismerte.

Hátam mögött vig kacagást hallok. Nem is nézek hátra úgyis tudom két kisasszony jön, ismerem őket, mert tudom, kik szoktak hangosan, pardon! kiabálva, társalogni, nevetgélni. Nagy tömeg közeledik felém. Leülök és majd így vizsgálom őket.

Előli három kis leány megy. Ugy látszik jó barátok. Az ott a közepben igen okos kis leány. Mögöttük nényük jön, iskolai dolgokról beszélgetnek, panaszkodnak. Nem szerettem a panaszkot. Utánuk több leány jön fejükön széles felálló szallagot viselnek. Hallom az előbbieik közül az egyik azt mondja, jó volna cztáblának. Hallgasson kedvesem, még meglehet, hogy egy-két hét múlva Önnek is lesz ily torony a fején. A divat nagy úr; ez mindent kitalál. Mellettem kis fiu megy el, udvariasan leemeli kalapját. Barátságosan viszonozom a köszöntését; utána nézek, mert nem tudom, hogy kicsoda. Látom a következő padokon ülök előtt is leemeli kalapját. Most látom csak, hogy e kis fiu belőlem bolondot csinált.

Eleget ültem megyek tovább. Egy csapat deák előtt sétálok el: jelentékeny személyek ezek, a jövő embereinek tartják magukat. Búszkén sétálnak fel és alá a korzón, dandýs magavissellett. Ha ismerős hölgygyel találkoznak, csak a kalaphoz nyúlnak, le sem emelik. Különben jól is teszük, mert ki tudja, mi van a kalap alatt. Ugyan ki biztosít bennünket neme valósul nálunk az az adoma a földgömbörl.

Csingling! Vigyázz! Ejnye ki az, ki bennünket megzavar. Egy fiatal uracs velicépédén siet el mellettem. Gyorsan megy; nem akarja, hogy meglássuk az arcát, mert tudja, hogy amit cselekszik az illetlen. Jegyezze meg uram, hogy sétányon nem szoktak velicépédén végig menni.

Kedves gyermekhang uti meg füleimet. Körülnézek, halom, hogy egy négy éves fiucska és anyja között következő párbeszéd folyik le:

Fiu: Kedves mama, miért most ily nagy a hold, hiszen a múlt héten csak akkora volt mint egy kiffi?

Anyja: Azért ily nagy most fiam, mert holdtölte van.

Fiu: (hosszabb gondolkodás után) Kérlek, mama mondd meg mivel van megtöltve?

Oh boldog gyermekkor! Oh kedves tudatlanság! Még néhány év és mindent meg fogsz majd érteni.

Van szerencsém! Van szerencsém! I köszön egy fiatal ur. Azt gondoltam nekem köszön. De nem, két karcsú hölgynek, kiknek lovagjául ajánlkozik és egész este kíséri őket, szellemes élezcetk mesélve.

Jó estét barátom! szólit meg egy hang és e pillanatban magam előtt látom kollégáim egyikét. Nézz csak oda kérlek! és egy lámpa előtt álló három leánykára mutat. Ugy látszik ezek olvasnak valamit. Ábrándos... szeretett... vihar... Talán

Vasuti menet-rend. Érvényes 1889. évi június hó 1-től.

Budapestről		812.	802.	814.	Eszékéről		813.	801.	811.	GYORSVONAT.		506.
Eszékre		vegyes vonat	személy vonat	vegyes vonat	Budapestre		vegyes vonat	személy vonat	vegyes vonat	Budapest—Belgrád.		
Budapest	Indulás	9.40 este	2.40 déln.	8.10 reg.	Eszék	Indulás	5.12 reg.	4.03 déln.	Budapest	Indulás	2.40 déln.	
Kiskörös		1.59 reg.			Dráva-Szarvas		5.27 "	4.23 "	Szabadka		6.26 este	
Szabadka		5.34 "	6.37 este	2.10 déln.	Dálya		5.43 "	4.43 "	Ujvidek		8.21 "	
Tavankut		6.09 "	7.01 "	2.50 "	Erdőd		6.08 "	5.24 "	Belgrád	Erkezés	10.05 éjjel	
Bajmok		6.40 "	7.20 "	3.19 "	Gombos		9.15 reg.	7.08 "	6.24 este	(Közlekedik minden estörtökön)		
Nemes-Milities		7.25 "	7.49 "	4.12 "	Szonta		9.34 "	7.21 "	6.46 "			
Zombor		8.05 "	8.09 "	5.00 "	Prigl. Szt.-Iván		9.54 "	7.34 "	7.09 "	Belgrád—Budapest		505.
Prigl.-Szt.-Iván		8.36 "	8.29 "	5.35 "	Zombor		10.49 déln.	8.00 "	8.10 "	Belgrád	Indulás	5.30 reg.
Szonta		8.55 "	8.42 "	5.57 "	Nemes-Milities		11.13 "	8.14 "	8.38 "	Ujvidek		7.43 "
Gombos		9.11 "	8.53 "	6.16 "	Bajmok		12.00 dél	8.49 "	9.37 "	Szabadka		9.46 "
Erdőd		10.40 déln.	9.43 "		Tavankut		12.32 "	9.04 "	10.02 éjjel	Budapest	Erkezés	1.25 dél
Dálya		10.59 "	9.55 "		Szabadka		12.55 "	9.27 "	10.42 "	(Közlekedik minden szombaton)		
Dráva-Szarvas		11.50 "	10.27 éjjel		Kiskörös							
Eszék	Erkezés	12.21 dél	10.50 "		Budapest		Erkezés	7.30 este	1.25 dél	6.40 reg.		

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.

Csatlakozások: Szabadka—Baja: Szem.-vonat 2.45 déln. Vegy.-vonat 5.45 reg. Baja—Szabadka: Szem.-vonat 10.26 reg. Vegy.-von. 6.30 este. Szabadka—Ujvidek: Szem.-vonat 1.40 dél Vegy.-vonat 5.24 reg. Ujvidek—Szabadka: Szem.-von. 11.15 dele. Vegy.-von. 7.19 este. Szabadka—Szered: Szem.-vonat 2.35 dele. 5.10. 6.32. 7.40 este.